Romanoslavica vol. XLVII nr.1

STUDII DE FRAZEOLOGIE COMPARATIVĂ ÎN LIMBILE ROMÂNĂ ŞI SÂRBĂ. FRAZEOLOGISME SUBSTANTIVALE

Ioana Mariela BĂRBULESCU

This study deals with the noun phraseologisms (formed with a noun defining a part of the human body) in the Serbian and Romanian languages taking into account both the morphological and the syntactic aspects of these units. The comparative analysis of such set phrases has been made considering their structure, the grammar categories of the noun phraseologisms and their syntactical function in close correlation with their meaning which plays a very important role in their classification in different categories.

Key words: phraseology, noun phraseologism, structural pattern, morphological category, syntactical function

Frazeologismele substantivale[1] denumesc, la fel ca şi substantivul, clase de obiecte, în sens larg:

- fenomene naturale şi delimitări calendaristice, temporale: rom.: *soare cu dinți, cap de noapte, cap de an (de iarnă, de primăvară), gură de rai,* srb.: *vrapčje glave, glava meseca* (reg.), *glava (od) godine*;
- ocupații, profesii sau stare socială: rom.: *capul satului, talpa țării, cap încoronat*, srb.: *okrunjena (krunjena, krunisana) glava, cela glava*;
- însuşiri sau defecte omeneşti, trăsături de comportament şi de caracter: rom.: *gurile rele, capul răutăților, inimă largă, inimă de aur,* srb.: *svetlost u glavi, zli (pakosni, pogani) jezici*;
- stări sufleteşti: *inimă rea, bătaie de cap*;
- perioade ale vieții omului: *boț cu ochi*;
- ființe fantastice: *talpa iadului*;

[1] D. Nica analizează aceste construcții pe care le numeşte locuțiuni substantivale în articolul *Locuțiunile substantivale în limba română*, LR, 1963, nr.5, p. 514-526, însă introduce în această categorie şi cuvinte compuse, precum *gură-cască, zgârie-brânză, pierde-vară*, construcții din diverse domenii cum ar fi cel sportiv: *jocul cu balonul rotund, sportul cu mănuşi*, creații ale scriitorilor: *închinător al lui Allah* etc., care nu îşi pot găsi locul în cadrul frazeologiei aşa cum o considerăm noi.

BDD-A24135 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)

- părți ale corpului: *umărul obrazului* (sau rar*, al feței)*;
- diverse alte noțiuni abstracte sau concrete: rom.: *floare la ureche, gura lumii, limbile lui Esop, tragere de inimă, strângere de inimă,* srb.: *Ezopov (ezopovski, ezopski) jezik, svračije noge, zub vremena, puna šaka brade.*

Analizând frazeologismele substantivale din limbile română şi sârbă se observă că acestea au în componență (pe lângă substantivul denumind o parte a corpului omenesc) şi un alt substantiv, adjectiv, numeral, legătura dintre aceste elemente făcându-se adesea printr-o prepoziție (în cazul românei aceasta putând fi simplă sau compusă).

După analizarea a peste 1750 de expresii frazeologice am identificat următoarele modele structurale pe care le-am clasificat în: subclase comune celor două limbi şi subclase specifice limbii române, respectiv limbii sârbe.

Subclase comune celor două limbi:

1. subst. + subst. în G:

rom.: *gura satului* (sau *mahalalei, lumii*), *capul răutăților, capul satului, capul mesei, capul familiei, umărul obrazului, urechea satului (*sau *a târgului), talpa casei, talpa iadului, talpa țării, fundul fundului*
srb.: *glava kuće* capul familiei, *zub vremena* amprenta timpului, *prst sudbine (providjenja)* voia sorții, jocul destinului, *glava (od) godine* începutul anului[1];

2. subst. + prep. + subst.:

rom.: *bătaie de cap, cap de fag, cap de țară* (sau *de lume*)[2], *cap de noapte, inimă de aur, soare cu dinți, mână de fier, mâini de aur, floare la ureche, praf în ochi, aruncătură de ochi, ochi de vulpe, ochi de vultur, boț cu ochi, limbă de şarpe*
srb.: *vera na kolenu* cuvânt sau promisiune care se încalcă uşor, *kost od kosti* urmaş direct, *krov nad glavom* adăpost, acoperiş deasupra capului, *svetlost u glavi* inteligență, *čovek (junak, momak) od oka* bărbat (flăcău) chipeş, frumos, *pepeo (pesak) u oči* praf în ochi, *rod po srce* oameni care au aceleaşi concepții, prieteni apropiați, *glava bez jezika* persoană inteligentă, care nu vorbeşte mult, *čovek od obraza* persoană cu demnitate; om cinstit, *junak na jeziku* om lăudăros, fanfaron;

[1] În cazul acestui tip de frazeologisme, mai bine reprezentat în limba română decât în limba sârbă, se observă alăturarea unui substantiv în nominativ (singular sau plural) cu altul în genitiv (singular).
[2] De remarcat că, în construcția negativă *nu-i cap* (sau *capăt) de țară!,* sensul este 'nu-i nimic, n-are importanță, nu-i grav'.

BDD-A24135 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)

3. subst. + adj./ adj. + subst.:

rom.: *cap sec*, *cap pătrat*, *cap încoronat*, *inimă dreaptă*, *inimă largă*, *inimă rea*, *os domnesc, mână forte, mână bună, gurile rele, gură nespălată, oase goale (*sau *os gol*), *nas subțire, obraz subțire,*
srb.: *okrunjena (krunjena, krunisana) glava* cap încoronat, *prazna (šuplja) glava* prostănac, *učena glava* om educat, şcolit, *tvrda (debela) glava* persoană încăpățânată, limitată, *vrapčje glave* fulgi mari de zăpadă, *zla (pogana) usta* persoană bârfitoare, cobe, *zlatna usta* persoană care vorbeşte frumos şi convingător, *magareća uha* colțuri îndoite la cărți, *čvrsta (gvozdena, željezna) ruka* mână de fier, *jaka ruka* mână forte, severitate, *milosnica ruka* persoană darnică, milostivă, *zlatne ruke* îndemânare, iscusință, *argusovske (Argusove) oči*, *budno oko* atenție, vigilență, *duhovne (umne, unutrašnje) oči* inteligență, intelect, spirit, *sokolovo oko* ochi de vultur, privire foarte ageră, *zlo oko (zle oči)* ochi răi, ochi care deoache, *pekarske noge* picioare strâmbe, *zli (pakosni, pogani) jezici*gurile rele, *Ezopov (ezopovski, ezopski) jezik* limbaj alegoric, *stare kosti* persoană în vârstă, bătrână, *tudja kost* străin, *tvrda kost* problemă grea*, prst božji* voia sorții, pedeapsă, avertizare, *Ahilova peta* călcâiul lui Ahile, *adamsko koleno* al optulea născut într-o familie, om generos, nobil*, šljivarsko koleno* origine țărănească, *usko grlo* strangulare, gâtuire

După cum se poate lesne observa această ultimă categorie este mai bine reprezentată în limba sârbă în comparație cu limba română. Expresiile frazeologice cuprinse în această categorie au aceleaşi elemente componente în ambele limbi: un substantiv şi un adjectiv, singura diferență constând în topica specifică fiecărei limbi în parte. Astfel, în limba română ordinea va fi [substantiv + adjectiv] în timp ce în limba sârbă adjectivul precede substantivul. Excepție face în acest caz doar expresia srb.: *prst božji.*

De asemenea, subliniem faptul că în unele cazuri elementul adjectival din componența expresiei sârbeşti este un derivat obținut de la un substantiv propriu: *Ahilova peta, Evino koleno.* Pentru redarea aceluiaşi tip de sintagmă română foloseşte construcția subst. + art. hot. *lui* + subst. propriu: *călcâiul lui Ahile* pentru determinantul nume de bărbat şi subst. + subst. propriu în G. pentru determinantul nume de femeie: *cutia Pandorei.*

Considerăm că o variantă a acestei subclase o poate constitui structura: (*a fi* sau *a deveni*) + subst. + adj. + pron. (în limba sârbă adj. + subst. după cum am arătat mai sus): rom.: (*a fi* sau *a deveni) mâna dreaptă a cuiva, a fi brațul drept al cuiva,* srb.: *biti čija desna ruka* pentru că, deşi are în componență un verb, acesta joacă rolul de verb copulativ în cadrul unui predicat nominal, expresia propriu-zisă având valoare substantivală.

4. subst. + prep. + num. + (prep.) + subst.:

BDD-A24135 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)

rom.: *om cu patru ochi, (om) taler cu două fețe, oltean cu douăzeci şi patru de măsele,*
srb.: *krst od tri prsta* "creştin ortodox"*, tanjir s dva lica "*persoană cu două fețe", *rodjak u sedmom (devetom) koljenu "*rudă de a noua spiță, îndepărtată".

Subclase specifice limbii române:

1. subst. + prep. + subst.+ prep.+ subst.: *lup în piele de oaie;*
2. subst. + art. hot. *lui* + subst.: *călcâiul lui Ahile, limbile lui Esop*[1];
3. prep. + art. genitival + subst.: *de-ale gurii;*
4. subst. + adj. + art. genitival + subst.: *brațul lung al legii.*

Subclase specifice limbii sârbe:

1. subst. + adj. + subst. în G:

čovek drenove glave persoană încăpățânată, *momak otvorene glave* tânăr deştept, isteț, *čovek dobre ruke* persoană care aduce noroc, *čovek crna obraza* persoană necinstită, *čovek meka obraza* persoană îngăduitoare, care cedează uşor, *čovek nemirne (nečiste, opake, pogane, zle) krvi* persoană gata să facă rău;

2. subst. + prep. + adj. + subst.: *vuk u ovčjoj (janječoj) koži* lup în piele de oaie, om şiret, rău, prefăcut;
3. subst. în N. + subst. în N.: *ruka pomoćnica* ajutor, persoană care ajută;
4. subst. + prep. + adj. + subst.: *kolos na glinenim nogama* colos cu picioare de lut, măreție aparentă;
5. adj. + subst. + subst. în G.: *produžena ruka vlasti* brațul lung al legii*, puna šaka brade* mare noroc;
6. (subst.) + prep. + subst. + prep. + subst.: *usta od uha do uha* gură foarte mare

Categoriile morfologice ale frazeologismelor substantivale

[1] Expresiile frazeologice de acest tip formate şi cu alte cuvinte decât cele denumind părți ale corpului sunt în mare parte împrumutate din alte limbi (cel mai adesea din literatura greacă şi latină) şi astfel se explică faptul că le regăsim în foarte multe limbi, putându-le numi frazeologisme internaționale.

BDD-A24135 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)

Din punct de vedere morfologic, frazeologismele substantivale, ca echivalente ale substantivelor simple, prezintă categoriile gramaticale specifice acestora: genul, numărul şi cazul.

Genul frazeologismelor substantivale este impus de substantivul regent şi astfel observăm că aceste construcţii pot fi din punct de vedere formal de genul masculin: rom.: *capul satului, umărul obrazului, capul mesei*, srb.: *prst sudbine (providjenja),* feminin: rom.: *urechea satului (*sau *a târgului), talpa casei, talpa ţării,* srb.: *glava kuće* sau neutru: rom.: *cap de ţară,* srb.: *adamsko koleno, Evino koleno*.

La o analiză mai atentă însă observăm că, uneori, din punct de vedere semantic, genul natural nu coincide cu cel gramatical. Cel mai adesea în ambele limbi analizate expresiile care desemnează fiinţe precum rom.: *boţ cu ochi, cap pătrat, cap sec, cap de fag, cap încoronat, mână forte*; srb.: *okrunjena (krunjena, krunisana) glava, čvrsta (gvozdena, željezna) ruka, jaka ruka, jaka ledja, prazna glava, tanjir s dva lica,* indiferent de forma lor, pot denumi atât o persoană de sex masculin, cât şi una de sex feminin.

În alte cazuri, atât în română cât şi în sârbă, frazeologismul poate fi formal feminin, dar să desemneze o persoană de sex bărbătesc: rom.: *talpa casei* (sin. cu *capul familiei*), srb.: *glava kuće* = susţinătorul familiei, adică tatăl (mai rar, mama).

În limba sârbă întâlnim situaţii în care expresii din punct de vedere gramatical aparţin genului neutru dar desemnează persoane de sex femeiesc: srb.: *Evino koleno* = *žena* (femeie).

Celelalte frazeologisme substantivale care exprimă obiecte sau noţiuni pot aparţine tuturor celor trei genuri: masculin - rom.: *umărul obrazului, soare cu dinţi*, srb.: *kočijaški jezik*, feminin - rom.: *floare la ureche, gura satului* (sau *mahalalei, lumii*) sau neutru - rom.: *cap de săptămână.* Cu toate acestea se pot întâlni neconcordanţe între genul gramatical şi semnificaţie: rom.: *limbă* (f.) *lată* = limbaj (n.) urât sau srb.: *zub* (m.) *vremena* = razaračka sila (f.) godina, *prst* (m.) *božji* = neizbežna sudbina (f.), kazna, *pepeo* (n.) *u oči* = obmana (f.), prevara.

Analizând frazeologismele substantivale din punct de vedere al categoriei numărului, observăm următoarele:

1. Expresiile cu structura subst. în N + subst. în G. fiind nişte structuri împietrite, consacrate de uz, se regăsesc cel mai adesea în limbă doar o singură formă fie de singular, fie de plural – în funcţie de substantivul regent.

Într-un număr limitat de cazuri întâlnim şi situaţii când acestea pot prezenta şi formă de plural, însă sensul frazeologismelor respective suferă modificări. Astfel, prin *capul satului* se înţelege 'primarul', în timp ce *capii satului* desemnează notabilităţile, intelectualitatea satului: primar, învăţători şi profesori, preot, doctor. Nu se poate, desigur, trece peste faptul că există şi formele rom.: *capii satelor* (primarii satelor) sau *capii familiilor*, respectiv srb.: *glave kuća*, însă, în acest caz, observăm că pluralul se aplică şi substantivului determinat şi determinantului – aşadar flexiunea unui element determină şi flexiunea celuilalt din raţiuni de ordin semantic. Putem remarca excepţia în

BDD-A24135 © 2011 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)

cazul expresiei *umărul obrazului* (= pomete) a cărei formă de plural este *umerii obrazului*, din nou aspectul semantic jucând un rol determinant. Luând în discuție problema numărului pentru această clasă de expresii, prof. Gh. Colțun (Colțun, *Frazeologia*, p. 98) afirmă că unele frazeologisme de acest tip se transformă în îmbinări libere de cuvinte, schimbându-şi astfel sensul, când sunt folosite la plural, autorul sprijindu-şi demonstrația pe exemplul *stâlpul casei* (persoana care întreține familia) – *stâlpii casei* (parii pe care se sprijină casa). Din păcate nu înțelegem de ce, dacă se face distincția între îmbinarea liberă de cuvinte *stâlpul casei* (par ce sprijină casa) şi expresia idiomatică – ce îşi are originea într-adevăr în combinația menționată mai sus, – nu este sesizat şi faptul că forma de plural aparține îmbinării libere şi nicidecum frazeologismului în cauză. Această îmbinare de cuvinte constituie o bună exemplificare a procesului de trecere de la sensul inițial, concret, al unei combinații de lexeme la sensul metaforic, global, în urma căruia rezultă un frazeologism. Mai mult, atât combinația de cuvinte, cât şi unitatea frazeologică continuă să coexiste în limbă, însă după "reguli de funcționare" proprii.

2. În ceea ce priveşte frazeologismele formate din subst. + prep. + subst. remarcăm că, şi în acest caz, cel mai adesea se înregistrează numai forma de singular – *gură de aur, soare cu dinți, floare la ureche, pesak u oči,* fapt datorat şi de această dată componentei semantice. Pluralul îl întâlnim numai în cazul expresiei sârbeşti *kost od kosti* şi al celei româneşti *bătaie de cap,* însă această formă este mai rar utilizată.

3. Lucrurile se schimbă într-o oarecare măsură în cazul expresiilor formate din subst. + adj./ adj. + subst. deoarece mai multe frazeologisme din această subclasă prezintă atât formă de singular, cât şi de plural: rom.: *cap încoronat – capete încoronate, cap sec – capete seci, cap pătrat- capete pătrate, os gol – oase goale, gură nespălată – guri nespălate,* srb.: *zlo oko – zle oči, mudra glava – mudre glave, ženska glava - ženske glave*. Altele însă, în funcție de înțeles, au intrat în limbă şi funcționează fie la singular – rom.: *mână forte, mână spartă, inimă dreaptă, inimă rea*; srb.: *jaka ruka, zlatna usta*, fie la plural – rom.: *gurile rele*; srb.: *vrapčje glave, magareća uha, zlatne ruke, argusovske oči, duhovne (umne, unutrašnje) oči, pekarske noge, zli (pakosni, pogani) jezici, stare kosti, volovske oči.*

4. În ceea ce priveşte subclasele specifice limbii române remarcăm posibilitatea existenței atât a formei de singular, cât şi a celei de plural numai în cazul frazelogismului: rom.: *lup în piele de oaie – lupi în piele de oaie*, celelalte tipuri înregistrându-se în limbă într-o formă împietrită de singular sau de plural.

5. Tipurile specifice limbii sârbe cuprind frazeologisme cu ambele forme de număr pentru subclasele 1, 2, 3 şi 6: srb.: *ruka pomoćnica – ruke pomoćnice, čovek od oka – ljudi od oka, čovek od srca – ljudi od srca*, şi cu formă de singular pentru modele structurale 4 şi 5.

Cea de a treia categorie specifică substantivului – respectiv cea a cazului – se transmite şi frazeologismelor substantivale, cu mențiunea că întreaga paradigmă se poate întâlni numai în cazul expresiilor care au atât formă de singular, cât şi de plural –

BDD-A24135 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)

celelalte prezentând numai formele cazuale de singular, respectiv de plural. Totuşi întâlnim situaţii în care anumite expresii nu au decât o singură formă, de exemplu în limba română cea de N.-Ac.: *de-ale gurii*, cea de G.-D. neexistând. Trebuie însă subliniat faptul că, în funcţie de înţeles, unele frazeologisme nu prezintă decât o singură formă cazuală: rom.: *floare la ureche*; srb.: *pesak u oči*.

Modificările înregistrate în flexiunea cazuală se înregistrează la elementul regent al expresiei: srb.: „Tako i meni nebudući već ozbiljna razgovara *s čovjekom drenove glave*, navrnem sve na lakrdiju i našalim se..." (Jurković, ap. Matešić, *Rječnik*, p. 68); „Prepoznali smo u njemu *čovjeka hladne krvi*" (Matešić, *Rječnik*, p. 68).

Nu putem încheia analiza frazeologismelor substantivale fără a menţiona că în limba română numeroase expresii au în componenţa lor substantive articulate cu articolul hotărât: rom.: *gura lumii, capul răutăţilor* în consecinţă substantivul regent din respectivul frazeologism poate fi declinat numai la forma articulată cu articol hotărât. După cum se cunoaşte, în limba sârbă – ca de altfel în toate limbile slave, cu excepţia bulgarei – articolul ca parte de vorbire şi marcă a substantivului nu există.

Funcţiile sintactice ale frazeologismelor substantivale

Având sens unitar, aceste expresii pot îndeplini în cadrul propoziţiei diverse funcţii sintactice, la fel ca şi substantivele.

1. Subiect: rom.: „*Gurile rele* şopteau la ureche o sumă de infamii pe socoteala ei." (Jean Bart, cf. DLRLC, II, p. 428); srb.: „Zaista, *čovek nemirne krvi* sve je u stanju učiniti". (Matešić, *Rječnik*, p. 68).

2. Nume predicativ: rom.: „Se bucura de multă trecere, căci era *om cu patru ochi*." (ap. Duda, *Dicţionar*, p. 496); srb.: „Sve što se gradi samo je *pijesak u oči* puku, samo je pusta i nadasve skupa dekoracija" (Krleža, ap. Matešić, *Rječnik*, p. 466).

3. Apoziţie: rom.: „Bădiţă, *inimă dreaptă*, /Vino la noi câteodată." (*Doine*, cf. *DA*, II, partea I, p. 707); srb.: „Bježao je zato od svoje novorodjene djevojčice, kao od znaka propasti, *prsta neumitne sudbine*". (Matešić, *Rječnik,* p. 536).

4. Complement direct: rom.: „Soarele ... încălzeşte şi pe boieri şi pe *oase goale*, fără deosebire" (Delavrancea, ap. Breban, *Dicţionar*, p. 283); srb.: „Neću valjda pozivati na svadbu *rodjake u sedmom koljenu*" (Matešić, *Rječnik,* p. 576).

5. Complement indirect: rom.: „Ca să scape de *gura lumii*… ascultă mincinoasele propuneri ce îi făcu Iancu că o va lua de soţie" (C. Negruzzi, ap. Colţun, *Frazeologia*, p. 101); srb.: „Tako i meni nebudući već ozbiljna razgovara s *čovjekom drenove glave*, navrnem sve na lakrdiju i našalim se" (Jurković, ap. Matešić, *Rječnik*, p. 68).

6. Complement circumstanţial: rom.: „Cum vreai d-ta, finule, să pleci acum, în *cap de noapte* pe aci încolo?" (I. Pop-Reteganul, cf. *DA* I, partea II, p. 93).

BDD-A24135 © 2011 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)

Putem concluziona aşadar că, la nivel gramatical, frazeologisme substantivale (la fel ca şi cele adjectivale, verbale sau adverbiale) au rolul paradigmatic al clasei respective, îndeplinind în planul sintagmatic o funcţie unitară în propoziţie – fuziunea elementelor componente şi sensul lor unitar dictând acest lucru.

Aceste construcţii prezintă caracteristicile morfologice şi sintactice ale părţii de vorbire cu care sunt echivalente, însă, deseori, se observă că, spre deosebire de acestea, unităţile frazeologice prezintă paradigme incomplete, iar acest fenomen se poate explica prin faptul că frazeologismele reprezintă nişte structuri împietrite.

Înregistrarea unor astfel de frazeologisme în modele structurale diferite pentru construcţii cu un conţinut identic se explică în unele cazuri prin particularităţile fiecărei limbi în parte: rom.: *călcâiul lui Ahile* – srb. *Ahilova peta*. Studierea modelelor structurale ne-a oferit posibilitatea de a constata că există o serie importantă de construcţii comune ambelor limbi şi ceea ce este important de subliniat ni se pare faptul că aceste modele identice sunt foarte productive în ambele limbi.

Bibliografie selectivă

Bărbuţ, D., Nijloveanu, I., *Expresii populare româneşti şi locuţiuni*, Craiova, 1995

Berg, I., *Dicţionar de cuvinte, expresii, citate celebre şi locuţiuni străine*, Bucureşti, 1973

Boroianu, Ioana, *Conceptul de unitate frazeologică; tipuri de unităţi frazeologice (I)*, LL, 1974, nr.1, p.25-34; (II), LL, 1974, nr. 2, p.242 -247

Breban, V., Bulgăr, Gh., Grecu, D., Neiescu, I., Rusu, G., Stan, A., *Dicţionar de expresii şi locuţiuni româneşti*, Bucureşti, 1969

Colţun, Gh., *Frazeologia limbii române*, Chişinău, 2000

Comşulea, E., Teiuş, S., Şerban, V., *Dicţionar de expresii şi locuţiuni*, Chişinău, 1998

DA/ *Dicţionarul limbii române*, vol. I-II, Bucureşti, 1913-1940

DEX/ *Dicţionarul explicativ al limbii române*, ediţia a II-a, Bucureşti, 1996

DEX-S/ *Supliment la dicţionarul explicativ al limbii române*, Bucureşti, 1988

Diklić, S. (coord.), *Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb, 1979

DLR/ *Dicţionarul limbii române* (serie nouă) vol. VI-XIV, Bucureşti, 1965-2002

DLRC/ *Dicţionarul limbii române literare contemporane*, vol. I-IV, Bucureşti, Cluj, 1955-1957

Dobrescu, Alex. (coord.), *Dicţionar de expresii şi locuţiuni*, Chişinău, 1997

Duda, G. ş.a. *Dicţionar de expresii şi locuţiuni ale limbii române*, Bucureşti, 1985

Dumistrăcel, S., *Expresii româneşti. Biografii – Motivaţii*, Iaşi, 1997

Gerzić, B., *Englesko-srpski rečnik fraza i idioma*, (III-e izdanje), Belgrad, 1995

Graur, Al., *Frazeologie*, RL, nr. 13/30.03.1978, p.9

Groza, L., *Despre locuţiuni şi expresii*, LL, 1990, nr.2, p.139-145

Hristea, Th., *Frazeologia şi importanţa ei pentru studiul limbii române*, LL, vol.I, 1984, p.5-14

BDD-A24135 © 2011 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)

Iordan, I., *Limba română actuală. O gramatică a „greşelilor”*, (cap. *Frazelogie*), ediția a II-a, Bucureşti, 1948, p. 253-266

Iordan, I., *Limba română contemporană*, ediția a II-a, Bucureşti, 1956

Jernej, J., *O klasifikaciji frazema*, „Filologija”, vol. 20-21, Zagreb, 1992-1993, p.191-197

Kašić, J., Petrović, Vladislava (red. sîrbă), Rajkić, Lukrecija (red. rom), *Frazeološki rečnik srpskohrvatskog jezika, srpskohrvatsko – rumunski*, Novi Sad, 1985

Lalević, M.S., *O značenju nekih reći i izraza,* „Naš jezik”, god. II, 1934, sv.8, p.78-81; sv. 8, p.278-283

Marian, B., *Dicționar de citate şi locuțiuni străine*, Bucureşti, 1973

Matešić, J., *Frazeološki rječnik hrvatskog ili srpskog jezika*, Zagreb, 1982

Menac, Antica, *O strukturi frazeologizma*, „Jezik”, god.XVIII, 1970-1971, br.1, Zagreb, p. 1-4

Menac, Antica, *Neka pitanja u vezi s klasifikacijom frazeologije*, „Filologija”, 1978, br.8, Zagreb, p.219-225

Mićunović, L., *Savremeni rečnik stranih reči*, Književna Zajednica Novog Sada, Univerzitetska Riječ, 1988

Mršević-Radović, Dragana, *Frazeološke glagolsko-imeničke sintagme u savremenom srpskohrvatskom jeziku*, Belgrad, 1987

Nica, D., *Locuțiunile substantivale în limba română*, LR, XII, 1963, nr.5, p.514-526

Paunov, A., *Frazeologizam*, „Jezik”, 1971-1972, 2-3, p.92-95

Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika, vol. I-XXII, Zagreb, 1880-1973

Rečnik srpskohrvatskoga književnog jezika, vol. I-VI, Novi Sad - Zagreb, 1967-1976

Tomici, M., *Dicționar sârb-român*, vol I-III, Timişoara, 1999

BDD-A24135 © 2011 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:10 UTC)